

УКРАЇНА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

УДК 94 (477)

Юлія Левіна

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОПАГАНДИСТСЬКА ПОЛІТИКА РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ В ПЕРІОД ВИБОРІВ В ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УРСР У 1939–1941 РР.

У статті проаналізовано напрямки інформаційної політики радянської влади під час виборчих процесів різних рівнів у західних областях УРСР після зайняття територій Червоною армією. На основі архівних джерел та повідомлень засобів масової інформації визначено напрямки, методи та засоби впливу радянської влади на населення регіону з метою формування нової масової політичної свідомості та переконання людей у необхідності підтримки нової влади та довіри до неї. Наголошено на важливості інформаційного чинника у процесі становлення радянських органів влади.

Ключові слова: пропаганда, інформаційна політика, вибори, західні області УРСР, радянська влада.

З перших же днів встановлення радянської влади на території Західної України розпочалося створення нових державних структур, на які покладалося завдання врегулювання всіх сфер життя за радянським зразком. У цих умовах важливу роль відіграли органи, що займалися впровадженням інформаційної політики. Проблеми інформаційної політики радянської влади на населення західних областей УРСР є надзвичайно важливими та актуальними, проте недостатньо вивченими. Саме тому існує необхідність їх подальшої наукової розробки та глибинного аналізу.

Метою статті є комплексний аналіз напрямків інформаційної політики радянської влади, що стала одним з найважливіших методів формування громадської думки в СРСР в цілому та в процесі виборів у західних областях УРСР після їх приєднання. Окремі аспекти процесів радянзації в західних областях УРСР досліджувалися такими авторами, як О. Луцький [1], В. Баран і В. Токарський [2], О. Гуменюк [3], І. Білас [4], Б. Ярош [5], Т. Марусик [6] та ін.

Важливим елементом утвердження влади та її легалізації завжди був процес виборів. Не була виключенням і радянська влада, котра спрямувала свій інформаційний вплив таким чином, щоб забезпечити себе підтримкою населення та запевнити його в раціональності здійсненого вибору. В період підготовки до виборів у пресі ще більше уваги надається інформації політичного характеру, зокрема починають друкуватися тексти законів, прийняті Верховною Радою СРСР, з'являються нові рубрики обласних газет, а саме «Партійне життя», «На допомогу агітаторам», «На допомогу вивчаючим історію ВКП(б)» тощо. Така інформаційна політика була покликана долучити ще більшу кількість людей до співпереживання за радянські ідеї та ідеали та сформуванню нових категорій політичного мислення у населення.

Оскільки тоталітарна система приховувала за ідеологічними прикриттями свій реальний зміст і не претендувала на вираження народної волі та втілення демократії, вона використовувала так звані «безальтернативні форми демократії», що справляють враження всенародної підтримки, але не дозволяють здійснювати реального впливу на процес прийняття рішень [7, с. 255].

На інформаційну роботу з населенням в період підготовки до виборів було спрямовано не лише ЗМІ, а й всі партійні структури областей, що безпосередньо чи опосередковано мали вплив на людей. Було визначено лінію агітаційно-масової роботи обкомів в період підготовки до виборів. Вона передбачала роз'яснення з неодноразовими повтореннями населенню виборчого законодавства, а також почесного обов'язку, який необхідно виконати. «Ставши від нині господарями своїх земель, трудящі Західної України вперше в історії готуються до Народних Зборів, скликаних з ініціативи Львівського Тимчасового Управління і за постановою Військової Ради Українського фронту» [8, с. 1]. Владою наголошувалося, що від того як місцеві тимчасові управління і селянські комітети організують підготовчу роботу до виборів, як буде роз'яснено політичну вагу виборів, на якому організаційному і політичному рівні буде проведена робота, залежатимуть і її результати. Населення повинно було добре усвідомити, що до Народних Зборів треба обирати перевірених людей, які б «виконали волю народу» [8, с. 1], а насправді узаконили радянську владу.

Оскільки першими в регіоні пройшли вибори до Народних Зборів Західної України, обласні газети саме в цей період почали налагоджувати роботу з формування нового політичного мислення місцевого населення. Газета «Вільна Україна», наприклад, під час виборів подала 26 спеціальних сторінок про кандидатів, надрукувала 29 консультаційних статей, 6 сторінок,

присвячених «показу перемог соціалізму» в СРСР. Проте, на думку обкому, недостатньо висвітлювала партійне життя і пропаганду [9, арк. 58]. А вже 24 жовтня 1939 р. в № 27 «Вільної України» повідомлялося про «всенародне торжество», присвячене виборам. «Звільнений народ віддав свої голоси за встановлення радянської влади в Західній Україні, за знищення кордонів між Західною і радянською Україною, ..., за землю, за волю» [10, с. 1].

Одразу лунали і слова вдячності обраних депутатів, і обіцянки про швидке «світле майбутнє», яке люди могли прискорити, виконуючи план дій радянської влади. Так, Ганна Ліненьська, депутат до Народних Зборів Західної України порівнювала життя колишнє і майбутнє: «Голод та холод гонив нас з батьківської хати. Працювала на будівництві шляхів, а дома маленька донька сама в колісці. Так жила я, так жила більшість жінок на селі. Але чула я про жінку Радянського Союзу, про її щасливу долю, її дітей. Мене, звичайну селянку Лаврівської виборчої округи, обрали своїм депутатом й доручили виявити їх волю на Українських Народних Зборах» [11, с. 2]. При відкритті зборів вступну промову для більшої переконливості надали найстаршому депутату, поважній особі, професору Львівського університету Студинському Кирилу Йосиповичу, який оголосив про одностороннє прийняття Декларації про державну владу на Західній Україні та звернення в Раднарком СРСР.

Згідно довідки про організаційну, партійно-масову і господарську роботу в Львівській області усі заходи, що проводилися обласними і місцевими тимчасовими управліннями із виборів до Народних Зборів, націоналізації промисловості, із виборів у профспілки «зустрічались з піднесенням та проводились за широкої активності і підтримки населення» [12, арк. 27]. Насправді ж не висвітлювалася інформація про опір населення, переслідування, депортації та інші злочини режиму. Але наявність цих процесів підтвердження значною кількістю наукових досліджень, а також і самою владою, що постійно заявляла про присутність «недобитків ворогів, буржуазно-націоналістичних виродків, що намагалися перешкодити роботі агітаторів (на прикладі села Дроздовичі) [13, с. 3].

Саме тому першим виборам передувала серйозна інформаційна підготовка, коли лише у Львівській області працювало 14806 агітаторів (переважно місцеві), з них 2939 пройшли семінар, тобто уже володіли потрібною владою інформацією та були навчені нею маніпулювати. До 1 січня 1940 р. планувалося підготувати семінари ще для 12 тис. агітаторів. Варто відзначити, що вже 7 жовтня 1939 р. в обласних газетах було надруковано «Положення про вибори депутатів до Українських Народних Зборів Західної України». Також затверджено форми виборчої документації, складеної українською та польською мовами. До списків виборців першочергово включали людей, які здійснювали допомогу Червоній армії при вступі на територію Західної України [14, арк. 2]. Окремо затверджено тематику лекцій та роз'яснювальних бесід, яка на перших виборах була досить широкою: про СРСР; про сталінську Конституцію; Положення про вибори до Народних Зборів; ленінсько-сталінська національна політика; розквіт культури, науки і мистецтва в Радянському Союзі; партія Леніна-Сталіна – передовий загін трудящих СРСР; Ленін і Сталін – організатори більшовицької партії; вчення Леніна-Сталіна про радянську державу; буржуазні націоналісти – вороги трудящих; про радянську Україну; становище інтелігенції в СРСР; освіта в Радянському Союзі; партія і комсомол; відомі люди радянської України; про Червону армію Радянського Союзу; сталінська Конституція про права трудящих жінок; Радянський Союз – братня сім'я народів; мистецтво радянської України; преса радянської України; державний устрій СРСР; сталінська Конституція про права і обов'язки радянських громадян; про червону Москву; про столицю радянської України – Київ; про соціалістичний Донбас; про сільськогосподарську виставку в Москві; СРСР – передова країна в області індустрії; про роль учителя а Радянському Союзі; діалектичний матеріалізм і світогляд пролетаріату; про радянську авіацію; про морський флот Радянського Союзу; боротьба українського народу проти польських панів-поневолювачів; про третю сталінську п'ятирічку в СРСР [14, арк. 5]. Отже, тематика була дуже широкою, охоплювала інтереси всіх сфер життя суспільства та всіх соціальних груп, що доводить бажання новоствореної влади сформулювати нову політичну свідомість громадян західних областей. А підсумовувалось все простим і зрозумілим для всіх закликком – «будемо голосувати за народне щастя» [15, с. 2].

Систематично наголошувалося на тому, що вперше в своєму житті кожен громадянин Західної України буде обирати без будь-яких обмежень за національністю, віросповіданням, соціальним походженням, майновим станом. Тільки чітка і організовано проведена підготовка до виборів могла забезпечити потрібний та прогнозований результат. Влада всіма засобами «обробляла» людей, яким «народ довірить вирішити найважливіше питання про приєднання Західної України до єдинокровного народу квітучої Радянської України» [16, с. 1]. Тому перед повітовими тимчасовими управліннями стояли складні завдання: «повсякденно вести більшовицьку агітацію серед трудящих мас, виховувати в них почуття любові і відданості великій партії Леніна-Сталіна, виховувати в них непримиренність до ворогів народу» [16, с. 1]. Наприклад, в місті Тернополі працювали сотні гуртків. Щодня в клубах, в «червоних кутках», на виборчих дільницях провадилася велика

агітаційно-масова робота з використанням всіх засобів більшовицької агітації [16, с. 1]. Було також розроблено чіткий план дій і заходів для проведення виборів, а також розроблено пам'ятку уповноваженим воєводств з питань організації партійної роботи з підготовки до виборів в Українські Народні Збори [18, арк. 1].

Перший досвід інформаційного впливу у виборчому процесі нарощувався і поглиблювався в подальших виборах до Верховних Рад СРСР та УРСР. Вже, маючи певні напрацювання, проводилися інструктажі з представниками дільничних комісій [19, арк. 53]. До цього процесу також було залучено і представників місцевого населення. Їх вміло переконували, що на знак вдячності своїй визволительці – радянській владі вони повинні в усьому їй допомагати. Більшість агітаторів не обмежувалися лише проведенням бесід в гуртках. Вони були на квартирах у виборців, забезпечуючи їх газетами і виборчою літературою [20, с. 1]. «Народ йде до виборчих урн. Йде той народ, який терпів муки, злидні, голод, зазнавав тортур, над яким глумились, який кидали в пашу війни. Йде той народ, який хотіли відучити материнської мови, пісню якого зривали з уст і кидали під брудні ноги. Але він був нездоланий, він був вільнолюбний» [21, с. 1].

В той же час повної довіри до населення не було, навіть після повідомлень такого змісту. Навпаки, загострювалася увага на тому, що вибори у Народні Збори проходили за інших обставин, після яких «класовий ворог затаївся. Білогвардійці, офіцерство, націоналісти, буржуї таємно блокуються. Немає сумніву, що вони намагатимуться нашкодити в наступних виборах». Це була підготовка масової свідомості до того, що будь-який прояв невдоволення або не підтримки влади повинен викликати у населення сплановану поведінку – «дати нищівну відсіч класовому ворогові» [22, с. 3]. В обласних газетах запроваджувалися рубрики «Партійне життя», у яких детально висвітлювався хід виборчих кампаній у тих проявах, що влаштовували владу [23, арк. 21].

З усіх доступних народу каналів інформації лунали заклики направити до Верховних Рад СРСР та УРСР «до кінця відданих справі більшовицької партії товаришів» [24, арк. 5]. Значна увага в усіх областях зверталася на роботу райкомів у передвиборній агітаційній боротьбі. Золочівський районний комітет партії Львівської області напередодні виборів повідомляв про посилення агітмасової роботи у вивченні історії ВКП(б), широкого залучення молоді, підготовки до посівної кампанії, підвищення якості роботи сільрад, підготовки до призиву в Червону армію [9, арк. 34].

У Підгаєцькому районі Тернопільської області в переважній більшості сіл розгорнуто передвиборчу агітаційно-масову роботу. В районі організовано 34 агітколлективи, які об'єднали 660 агітаторів під керівництвом районного партійного активу [25, с. 3]. Газета «Дубновська правда» Рівненської області стала на шлях організації мас «на успішне проведення виборів», намагаючись, показати як розгортається агітаційно-масова робота, як працюють окремі агітатори. На перший план була висунута популяризація і роз'яснення виборчого закону, далі, згідно з загальними рекомендаціями, приділено увагу соціалістичній державі, колгоспному ладу [26, с. 3]. Села, зазвичай, було розподілено на «десяти хатки», в кожній з яких було організовано куток з вивчення сталінської Конституції і виборчого закону [27, с. 3]. Кількість агітаторів зростала з кожними наступними виборами. У 1940 р. в Львівській області, згідно з доповіддю секретаря обкому, на I партконференції їх працювало 27207 осіб, з них 25 тис. з місцевого активу [9, арк. 164–166].

Владою постійно наголошувалася роль преси, і районної, і низової, «від роботи якої – у великій мірі залежав успіх виборчої кампанії» [28, с. 2]. Наводилися приклади успішного ведення виборчої кампанії газети «Серп і молот» (органу Золочівського райкому), яка «як слід стала висвітлювати підготовку до виборів, критикуючи тих, хто розраховує на «розкачку», показуючи кращі зразки роботи» [28, с. 2]. Не було забуто і про роботу радіокомітетів. Зокрема, у відділ пропаганди і агітації Ровенського обкому КП(б)У надійшов звіт про роботу комітету радіоінформації, який з початку підготовки до виборів у Верховну Раду УРСР основну увагу приділяв висвітленню «політичного і трудового піднесення трудящих Ровенщини». Передачі були присвячені показу досвіду агітаційно-масової роботи серед виборців [29, арк. 74]. Було здійснено також міжнародні огляди, огляди газет (52), проведено лекції (61), бесіди (93), інтерв'ю (70) [30, арк. 11].

Під час підготовки до виборів до Верховної Ради СРСР, УРСР, а також під час виборів до всіх районів, зазвичай, були надіслані відповідальні працівники обкому, які «надавали допомогу» роботі райкомів, а частіше контролювали процес, оскільки на місцях ще не було достатньо перевірених кадрів. За звітний період Львівський обком КП(б)У розглянув 145 питань, з них: організації партійної роботи – 4, партійної пропаганди – 5, комсомольської роботи – 3, підготовки до виборів – 4, культурного будівництва – 7, сільськогосподарських – 6, промисловість – 5, торгівлі – 8, робота з висуванцями – 1, перевірка виконання – 3. В результаті роботи було вирішено, що основна увага обкому КП(б)У мала бути приділена вихованню кадрів, зокрема в справі «озброєння більшовизмом» [9, арк. 32–33].

Результат, який вимагали радянські органи влади від інформаційно-пропагандистської роботи, був спланований ними заздалегідь. Усі масові заходи, які проводилися з виборцями, згідно

затвердженого плану, повинні були викликати у населення значний інтерес. І якщо його не виникало, то агітаційно-масову роботу на дільниці вважалась недостатньо організованою [31, с. 1].

Окрема увага була звернена на вибори у Чернівецькій області, оскільки тут вони проходили вперше. 2 грудня 1940 р. питання про хід підготовки до виборів до Верховної Ради СРСР та УРСР розглядалися на засіданні виконкому Чернівецької міської ради. У протоколі № 29 підкреслювалися завдання, які необхідно було вирішити найближчим часом, а саме: забезпечити подальше ознайомлення населення з положенням про вибори, а також організувати посилення роботи гуртків та агітпунктів [32, арк. 138–140]. Протоколом № 27 зазначалося, що інформаційно-пропагандистська робота розгорнута ще недостатньо, а також відведені під вибори приміщення не обладнані належним чином [32, арк. 110]. На це і спрямовувалась подальша робота. Станом на 2 січня 1941 р., заслухавши інформацію голів райрад про хід підготовки до виборів, обкомом зроблено висновки «про не зовсім організовану роботу з підготовки» [33, арк. 28]. З метою забезпечення 12 січня 1941 р. повної явки всіх виборців на вибори до Верховної Ради СРСР та УРСР необхідно було щодня широко сповіщати виборців у будь-який спосіб, особливо звертаючи увагу на дату і місце їх проведення.

Слід зауважити, що місцеве радіомовлення постійно наголошувало на тому, що до початку виборів залишалися лічені дні. Важливим завданням на цьому етапі став заклик дільничних виборчих комісій, агітаторів та самих виборців негайно закінчити перевірку списків виборців [34, арк. 3]. Постійно лунали повідомлення про хід підготовки до виборів з різних куточків області. Наприклад, «в селі Панка Сторожинецького району готуються до виборів – працює 56 агітаторів, які несуть в маси полум'яні слова про сталінську Конституцію, агітують за кандидатів в депутати Верховної Ради, Героя Радянського Союзу, товариша Жукова, керівника обласної партійної організації Грушецького і чекіста товариша Мартинова. Прекрасно працює п'ятдесятирічний агітатор Олена Дмитрівна Біневська, хоча дільниця знаходиться край села, дбайливий агітатор щоденно ходить до своїх виборців, вивчаючи з ними Конституцію, положення про вибори, знайомить з біографіями кандидатів... Виборці віддадуть голоси за достойних синів партії, за кандидатури Сталінського блоку комуністів і безпартійних» [34, арк. 6]. Саме таким чином засоби масової інформації висвітлювали процес підготовки до узаконення радянської влади в області. Цей вплив приніс свої результати – високу явку на вибори та повну підтримку населенням представлених владою кандидатів. Вже 13 січня 1941 р. у ЗМІ повідомлялись попередні результати виборів до Верховної Ради СРСР по Чернівецькій області, а також аналізувався їх хід: голосування тривало з шостої – до двадцять четвертої години. Переважна більшість проголосувала до 14 години. 98 % виборців з'явилися на виборчі дільниці. В результаті були обрані всі 16 кандидатів, які були членами блоку комуністів і безпартійних [34, арк. 26]. Наводились також факти піднесеного настрою та радості за виконаний перед Вітчизною обов'язок. «Село Чагор закінчило голосування о 18 годині. Виконати свій громадський обов'язок прийшли всі жителі села. Відбулися народні гуляння в день виборів» [34, арк. 28].

Вже 14 січня відбулося перше вручення посвідчень депутата Л. Луці, І. Козачуку та М. Павлюку. Ця інформація урочисто була надана радіослухачам. Одночасно зауважувалось, що обрані народом депутати «невтомно працюватимуть на користь нашої великої Вітчизни» [34, арк. 36–37]. Остаточні підсумки інформаційної політики в період виборчої кампанії були підведені 21 січня 1941 р. [34, арк. 123].

Особливо широко залучались до інформаційного впливу на населення в період виборів місцеві керівники найнижчої ланки, наприклад голова Ленківецької сільради Захарій Івасюк запевняв: «Виборці знають своїх кандидатів – кращих представників народу, – товаришів Грушецького, Луку і нашого земляка Павлюка. 37 агітаторів села розповідають населенню про їх життя і діяльність. Ми, сповнені гордістю за свою соціалістичну батьківщину, чекаємо 12 січня як найвидатнішу дату в житті українського народу» [35, с. 1].

Таким чином, саме в процесі виборів більшовики здійснили перші спроби впровадження своєї інформаційно-пропагандистської політики в західних областях УРСР, спрямованої на формування нової політичної свідомості населення. І, хоча, її результати були досить масштабними, оскільки значна частина людей потрапила під більшовицький вплив, не можна стверджувати, що було досягнуто мети, на яку спрямовувались також інші форми інформаційної роботи. Нова місцева влада поступово виконувала поставлені керівництвом держави інформаційні завдання, оскільки проблеми, що озвучувались владою були близькими народу, що також впливало на свідомість та допомагало вірити «в краще майбутнє». Владі вдавалось досить вправно конструювати масову свідомість громадян з врахуванням всіх радянських цінностей і стереотипів, а також проводити інформаційний супровід та підтримку потрібних владі радянізаційних процесів всіх сфер життя в регіоні.

Список використаних джерел

1. Луцький О. «Радянізація» Львова: вересень 1939 – червень 1941 «Львів. Історичні нариси» / О. Луцький. –

Львів. – 1996. – С.448–450. 2. Баран В. К. Україна: західні землі: 1939–1941 рр. / В. К. Баран, В. В. Токарський. – Львів. – 2009. – 448 с. 3. Гуменюк О. В. Радянська західноукраїнських земель у 1939–1941 рр.: методи і напрями реалізації та сприйняття місцевим населенням / О. В. Гуменюк. – Чернівці. – 2009. – 20 с. 4. Білас І. Г. Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953 рр. Суспільно-політичний та історично-правовий аналіз. У 2 кн. Кн.1 / І. Г. Білас. – Київ: Либідь-Військо України. – 1994. – 432 с. 5. Ярош Б. О. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях. 30–50-ті роки ХХ ст. (історико-політологічний аспект) / Б. О. Ярош. – Луцьк: Надстир'я, 1995. – 176 с. 6. Марусик Т. В. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя та діяльності (40–50-ті рр. ХХ ст.): Монографія / Т. В. Марусик. – Чернівці: Рута, 2002. – 463 с. 7. Общая и прикладная политология: Учебное пособие. / Под общей редакцией В. И. Жукова, Б. И. Краснова. – М.: МГСУ; Изд-во «Союз», 1997. – 992 с. 8. Зразково підготуватись до виборів // Вільна праця. – 1939. – № 12. – 10 жовтня. – С. 1. 9. Держархів Львівської обл., ф. 3, оп. 1, спр. 4, 212 арк. 10. Всенародне торжество // Вільна Україна. – 1939. – № 27. – 24 жовтня. – С. 1. 11. Ліненьська Г. Я – слуга народу / Г. Ліненьська // Вільна Україна. – 1939. – № 29. – 26 жовтня. – С. 2. 12. Державний архів Львівської області (далі – Держархів Львівської обл.), ф. 3, оп. 1, спр. 2, 133 арк. 13. Шлапак С. Агітатори за почесною роботою / С. Шлапак // Вільна Україна. – 1940 р. – № 24 (106). – 30 січня. – С. 3. 14. Держархів Львівської обл., ф. Р-939, оп. 3, спр. 18, 8 арк. 15. Шварц Ф. Будемо голосувати за народне щастя / Ф. Шварц // Вільна Україна. – 1939 р. – № 10. – 5 жовтня. – С. 2. 16. Чітко і організовано провести вибори // Вільне життя. – 1939 р. – № 7. – 10 жовтня. – С. 1. 17. Ширити агітаційно-масову роботу // Вільне життя. – 1939 р. – № 63. – 20 грудня. – С. 1. 18. Держархів Львівської обл., ф. 3, оп. 1, спр. 3, 6 арк. 19. Державний архів Чернівецької області (далі – Держархів Чернівецької обл.), ф. Р-3, оп. 1, спр. 4, 77 арк. 20. Сідлер А. Зразки більшовицької агітації / А. Сідлер // Червоний прапор. – 1940. – № 257 (266). – 14 листопада. – С. 1. 21. Леонідов Л. Усім серцем / Л. Леонідов // Вільна Україна. – 1940. – № 293 (374). – 16 грудня. – С. 1. 22. Дацько М. Вчасно викривати махінації класового ворога / М. Дацько // Вільна Україна. – 1940 р. – № 25 (107). – 1 лютого. – С. 3. 23. Державний архів Волинської обл., ф. Р-1351, оп. 1, спр. 21, 460 арк. 24. Держархів Чернівецької обл., ф. П-1, оп. 1, спр. 26, 44 арк. 25. Допомогати агітаторам в роботі // Вільне життя. – 1940. – № 44 (117). – 6 березня. – С. 3. 26. Активні помічники парторганізацій // Червоний прапор. – 1940. – № 257 (266). – 14 листопада. – С. 3. 27. Мохнюк П. В селі Зілля готуються до виборів / П. Мохнюк // Радянська Волинь. – 1940. – № 16. – 18 лютого. – С. 3. 28. Газета, що зрозуміла свої завдання // Вільна Україна. – 1940. – № 269 (350). – 17 листопада. – С. 2. 29. Державний архів Рівненської області, ф. Р-445, оп. 3, спр. 18, 117 арк. 30. Там само, оп. 2, спр. 15, 23 арк. 31. Усенко М. Відсутній контроль за роботою агітаторів / М. Усенко // Червоний прапор. – 1940. – № 265 (274). – 23 листопада. – С. 1. 32. Держархів Чернівецької обл., ф. Р-72, оп. 1, спр. 2, 163 арк. 33. Там само, спр. 11, 603 арк. 34. Там само, ф. Р-2162, оп. 2, спр. 1, 123 арк. 35. Івасюк З. Ми горді за свою батьківщину / З. Івасюк // Радянська Буковина. – 1941. – № 1 (157). – 1 січня.

Юлія Левина

ИНФОРМАЦИОННО-ПРОПАГАНДИСТСКАЯ ПОЛИТИКА СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ В ПЕРИОД ВЫБОРОВ В ЗАПАДНЫХ ОБЛАСТЯХ УССР В 1939–1941 ГГ.

В статье проанализированы направления информационной политики советской власти во время выборных процессов различных уровней в западных областях УССР после захвата территорий Красной армией. На основании архивных источников и сообщений средств массовой информации определены направления, методы и средства влияния советской власти на население региона с целью формирования нового массового политического сознания и убеждения в необходимости поддержки новой власти и доверия к ней. Отмечено важность информационного фактора в процессе становления советских органов власти.

Ключевые слова: пропаганда, информационная политика, выборы, западные области УССР, советская власть.

Yulia Levina

THE INFORMATION AND OUTREACH POLICY OF THE SOVIET GOVERNMENT DURING THE ELECTION PERIOD IN THE WESTERN REGIONS OF THE UKSSR IN 1939–1941

The trends of information politics of the Soviet government during the electoral processes at various levels in the Western regions of the UkSSR after the occupation of the territories by the Soviet Army were analyzed in the article by the author. On the basis of the archival sources and media reports identified areas, methods and means of influence of the Soviet government on the population of the region with the aim of forming a new mass political awareness and convincing people of the need to support the new power and credibility. It was noted the importance of the information factor in the making of the Soviet government.

Key words: propaganda, information politics, elections, the Western region of the UkSSR, the Soviet government.